

gjorde til det ærede Medlem Hr. Holstein, nu siger, at det var politiske Bemærkninger, er det jo heller ikke rigtigt. Jeg har overfor det ærede Medlem Hr. Holstein, som holdt en meget lang Tale om det Spørgsmaal, som her er til Behandling, sagt, at jeg havde den Opfattelse, at det ærede Medlem i særlig Grad varetog Godsejernes Interesser (*Holstein*: Rettigheder, ikke Interesser!): . . . og ikke havde den Forstaaelse af Almenheden, som vi andre, i alt Fald mange Medlemmer her i Tinget, har. Jeg skal ikke trætte Tinget med at citere ret meget af det ærede Medlems Tale, det vil ikke være nødvendigt, den var saamaend langvarig nok i Forvejen, men jeg skal kun citere — med Formandens Tilladelse — en enkelt Bemærkning, som viser, hvilken Forstaaelse af og hvilken Interesse for Almenheden det ærede Medlem har. Det ærede Medlem sagde i Begyndelsen af sin Tale: „Hvis Almenheden var dannet og kultiveret, saa gik alt af sig selv“. Dette er efter min Mening et godt Udtryk for det ærede Medlems Opfattelse af Almenheden og vidner om, at det ærede Medlem har noget vanskeligt ved at sætte sig ind i den almindelige Befolknings Vilkaar, enten den bor i Byerne eller ude paa Landet, og at han ikke har megen Respekt for den Befolkning, der her er Tale om. Og naar saa det ærede Medlem i Dag har udtalt, at Landbrugsministeren var et afskrækkende Eksempel paa Almenheden, synes jeg, at ogsaa det berettigede mig til at gøre de Bemærkninger, jeg gjorde, angaaende Godsejerens Stilling overfor den jævne Bonde. Jeg havde nemlig ogsaa det Indtryk af det ærede Medlem, at Bybefolkningen kunde han dog maaske finde sig i færdedes i Skovene, men at Landbefolkningen skulde have en saadan Forstaaelse, at man kunde lade den gaa rundt i Skovene, fandt det ærede Medlem ganske urimeligt.

Hvis det ærede Medlem har haft samme Opfattelse, som det ærede Medlem Hr. Pinholt gjorde sig til Talsmand for, nemlig at det, det drejede sig om, var, at man fik en Ordning, som gav Befolkningen Adgang til at færdes i Skovene, ja, saa tror jeg, man kunde naa til et Resultat ogsaa med det ærede Medlem.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Ja, jeg bliver desværre nødt til alligevel paa ny at beskæftige mig et Øjeblik med den højtærede Landbrugsminister,

ikke af Hensyn til ham, for hans Person er mig ligegyldig, men af Hensyn til de Arbejderkredse, som han repræsenterer her i Rigsdagen, og som ikke er mig ligegyldige. Naar man paa min Udtalelse om, at Almenheden ikke er dannet og kultiveret, vil støtte et Bevis for, at jeg ikke har Sympati for Menigmand, vil jeg dertil sige, at jeg tog Udtrykket Almenhed, som jeg sagde i samme Forbindelse, i Betydningen: Mængde, Masse. Som Masse betragtet er den jævne Mand ikke dannet og kultiveret. Saa snart den enkelte — han være Overklasse- eller Underklasse-menneske — bliver det, som Søren Kierkegaard kaldte Mængde eller Masse, er han ikke dannet eller kultiveret. Men saa længe han er et Enkeltvæsen, gør jeg ingen Søndring mellem Overklasse-mennesker og Underklasse-mennesker, da vurderer jeg dem efter det, de selv er værd. Hvis den højtærede Landbrugsminister ikke har Tillid til andet min Person vedrørende, kan han i hvert Fald trygt have Tillid til min Storsnudethed i Menneskevurdering; paa det Punkt vil han aldrig blive skuffet, der gør jeg ingen Forskel mellem Underklasse- og Overklasse-mennesker, jeg har set tilstrækkeligt af Proletarer i begge Lejre til at sige, at Klasseforskellen er fuldkommen underordnet for mig i den Henseende.

Jeg vil dernæst gerne gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Justitsminister. Jeg takker ham, fordi han igen tager Spørgsmaalet op om den juridiske Begrundelse for de særlige Beføjelser, han ved dette Lovforslag søger gennemført. Jeg anerkender hans Bestræbelser, men det forekommer mig, at Begrundelsen fremdeles er meget svag. Den højtærede Justitsminister henviser til den historiske Udvikling, til, at Skovene i ældgamle Dage var Samfundets, var Fælleseje. Men det samme kan man sige om vide Arealer, som nu er Privateje som dyrkede Marker, men som i gamle Dage var Overdrev og Enge o. s. v. — en lang Tid havde vi jo overhovedet Fællesdrift. Naar jeg endelig skal tale om den konkrete Begrundelse, vil jeg blot sige, at de nye Bestemmelser, Ministeren anfører her, berettiger formentlig ikke til det, som Professor Goos kalder den juridiske Modsætningslutning, saaledes at man af disse Straffe- og Forbudsbestemmelser kan slutte, at Almenheden i Almindelighed har Opholds- og Færdselsret i Skovene, at den private Ejer ikke kan forbyde dette. Det er jo fuldstændig rigtigt, som den højtærede Minister gjorde gældende, at Privat-ejendomsrettens Begreb har vekslet gen-